

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta 25.2.2021

Lausunto koskien hallituksen esitystä HE 260/2020 vp

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annetun neuvoston päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053 hyväksymisestä.

Tällä päätöksellä saatetaan voimaan vain rajattu osa EU:n omia varoja koskevista ehdotuksista. Teknologiateollisuus ry ottaa lausunnon liitteessä kantaa myös muihin Euroopan komission 2018 ehdottamiin uusiin varoihin.

Yleiset periaatteet EU:n omiin varoihin liittyvissä kysymyksissä

Kansainvälisen verotuksen uudistuksissa on puolustettava Suomen verotusoikeutta ja suomalaisten yritysten etua. EU:lla ei tule olla omaa verotusoikeutta eikä omia veroviranomaisia. Mikäli EU:n budjettiin ohjataan uusia vero- tai tullituloja, jäsenvaltioiden tulee kerätä ja tilittää ne (kansallisen talousarvion kautta).

Määräenemmistöpäätöksentekoa ei tule mahdollistaa EU:ssa veroasioihin liittyvässä päätöksenteossa. Veroraportoinnin yhtenäistämistä päättämisen määräenemmistöpäätöksin voisi olla mahdollista, mutta sitä ei tule laajentaa varsinaisen verolainsäädännön säätämiseen.

Komission tulee tehdä kattava vaikutusarvio uusien ehdotettujen verojen vaikutuksesta talouskasvuun, kilpailukykyyn ja kauppasuhteisiin.

EU:n omien varojen järjestelmään ehdotetut muutokset vuodelle 2021

1. Uusi kierrättämättömän muovijätteen määrän mukaan määräytyvä muovimaksu (kansallisen talousarvion kautta tilittävä). Lasketaan kierrättämättömän muovipakkausjätteen painon perusteella, verokanta 0,80 €/kg. Arvioitu vuosittainen verokertymä 7 MRD €. Suomelle muovivero on kohtuullinen, koska muovin kierrätysaste suhteellisen hyvä. Usealle jäsenvaltiolle on myönnetty kiinteä vähennys muoviverosta.
2. Nykyinen arvonlisäveroon perustuvien omien varojen järjestelmä korvataan yksinkertaisemmalla laskentamallilla. Edelleen yhdenmukainen 0,3 %:n verokanta, jota sovelletaan kaikkien jäsenvaltioiden arvonlisäveron määräytymisperusteisiin.
3. UK:n jäsenmaksun korjausjärjestely poistuu Brexitin myötä. Silti eräille jäsenvaltioille myönnetään jäsenmaksuista bruttovähennys.
4. Tulleista jäsenmaiden nyt pidättämä 20 % nostetaan 25 %:iin, eli jäsenmaat tilittävät 75 % tulleista EU:lle.

Teknologiateollisuus ry:n lausunto HE 260/2020 vp ehdotetuista muutoksista

1. Kannatamme muovimaksua. Jäsenvaltioille myönnettyistä kiinteistä vähennyksiä tulee luopua mahdollisimman pian, jotta maksu edistäisi paremmin ympäristötavoitettaan.
2. Kannatamme arvonlisäverotuksen yksinkertaistettua laskentamallia.
3. Esitämme, että Suomi tukee kaikkien jäsenmaksujen bruttovähennysten poistamista tulevissa budjettineuvotteluissa.
4. Esitämme, että Suomi tukee jäsenmaiden pidättämän osuuden laskemista 10 %:iin tulevissa budjettineuvotteluissa. EU:n budjetista vajaa 20 MRD € muodostuu tilitetyistä tullimaksuista, jolloin 15 %:n muutos tarkoittaisi noin 3 MRD € lisäsummaa EU:n budjettiin. Suomen vuosittain tilittämä tullimäärä on noin 170 M€. Siten 15 % korotus tarkoittaisi noin 25 M€ vähennystä Suomen kansalliseen budjettiin. Osittain vähennys korjaantuisi jäsenmaksuosuuden mahdollisella pienenemisellä.

Kunnioitavasti,
Teknologiateollisuus ry

Matti Mannonen
Johtaja, innovaatiot ja talous

LIITE: Kommentit muihin ehdotettuihin EU:n omiin varoihin

**Teknologiateollisuuden lausunnon liite
Kommentit muihin ehdotettuihin EU:n omiin varoihin**

Ehdotetut muut uudet omat varat:

- A. EU:n digivero
- B. 3 %:n maksu perustuen CCCTB-mallin yritysveropohjaan (yhtenäinen yhdistetty yritysveropohja, common consolidated corporate tax base)
- C. Sisämarkkinaverot tai -maksu (Single Market Tax/ Access Fee)
- D. Hiilidioksidikustannusten rajamekanismi valituille aloille (Carbon Border Adjustment Mechanism CBAM)
- E. 20 % päästökauppajärjestelmän tuottamista tuloista EU:n budjettiin
- F. Päästökaupan laajentaminen tie- ja meriliikenteeseen sekä rakennusten erillislämmitykseen ja -jäähdytykseen
- G. Finanssitransaktiovero (FTT)

Uusien verojen sivuvaikutukset

Veroehdotukset eivät ole uusia ja niitä on ehdotettu mm. EU:n kilpailukyvyyn, talouskasvun ja toimivien sisämarkkinoiden edistämiseen, Brexitin myötä laskevien jäsenmaksujen korvaamiseen, veronkierron estämiseen sekä keinoksi ohjata käytöstä vähähiilisyttä edistävään suuntaan. Tulevaisuudessa nämä verot, jotka kerryttävät jokaisen jäsenvaltion omaa kassaa, menisivät suoraan EU:n budjettiin.

Veronkierron tehokas estäminen on kannatettava tavoite. Viime vuosien aikana on tehty paljon muutoksia tämän saavuttamiseksi (mm. OECD:n BEPS-hanke, EU:n Anti Tax Avoidance -direktiivi, viranomaisten tiedonsaannin ja -vaihdon tehostaminen, USA:n GILTI). Tulisikin varmistaa, ettei veronkiertämisen estämisellä perustella veromuutoksia, jotka tosiasiallisesti ovat raskaampia, kalliimpia ja laaja-alaisempia kuin tavoitteen saavuttamiseksi on tarpeen. Vanhojen lukujen perusteella tehdyt vaikutusarviot tulee päivittää, jotta nähdään jo tehtyjen muutosten vaikutus.

EU:n budjetista iso osa suunnataan vähähiilisyttä edistäviin hankkeisiin. Siitä näkökulmasta ehdotus rahoittaa budjettia ympäristöveroilla on ymmärrettävä. Green Dealin yhteydessä valmisteltavia veroja tulisi silti ensisijaisesti selvittää ympäristönäkökulmasta.

On huomioitava myös ehdotettujen verojen negatiiviset vaikutukset. Liiketoiminta on globaalia, eikä EU:n kilpailukykyä edistetä uusilla, muusta maailmasta poikkeavilla veromalleilla. Vaikeuksissa olevia yrityksiä ei pelasteta lisäveroilla, poukkoilevalla verotuksella, monimutkaisen verotuksen aiheuttamalla hallinnollisilla kuluilla, kaksinkertaisella verotuksella tai protektionistisen verotuksen synnyttämällä kauppasodilla.

A) EU:n digivero

Uusi ehdotus odotettavissa 6/2021 (riippuu siitä, saadaanko OECD:n veroehdotuksesta sopimus tuolloin), voimaan 2023. Lausuntokierros digimaksusta avoinna 12.4.2021 saakka.

- *Ensisijaisesti tulisi tavoitella kansainvälistä sopimusta (OECD-valmistelu).*
- *Ei EU:n erillismalleja, koska globaalista mallista poikkeava yritysverotus vahingoittaa kilpailukykyä (vastatoimet), sekä aiheuttaa hallinnollisia kuluja yrityksille, sekä kohdistuisi myös tappiollisiin yrityksiin.*
- *Jos EU digivero tulee, kansallisista digiveroista tulee luopua.*

B) EU:n budjettiin maksetaan 3 % verotuloista perustuen CCCTB-mallin yritysveropohjaan (common consolidated corporate tax base)

Malli muuttaa nykyisen yritysverotuksen peruseriaatteen, jonka mukaan yritystä verotetaan siinä maassa, jossa arvon muodostanut toiminta on tehty (esim. päätöksenteko, riskinotto, T&K, rahoitus, valmistus). Uusimmassa 2016 ehdotuksessa malli on jaettu kahteen askeleeseen: 1) CCTB ja 2) CCCTB.

1) **CCTB:** Ensivaiheessa yritysveropohjan laskemissäännöt yhtenäistetään.

- *Pientäisi suomalaisyritysten hallinnollista taakkaa ja kuluja, koska yritysveropohja laskettaisiin kaikissa EU-maissa samoin.*
- *Veroraportointi voitaisiin yhtenäistää.*
- *Kannatettava malli, edellyttäen että Suomi ottaa käyttöön myös mallin investointeihin ja talouskasvuun kannustavat elementit:*
 - *Ehdotetut T&K- ja AGI-(allowance for growth and investment) – verovähennyssäännökset tulee toteuttaa täysimääräisenä.*
 - *Rajat ylittävien konsernitappioiden täysi vähennyskelpoisuus.*
 - *Poistojärjestelmän muokkaus huomiomaan esim. robotiikan edellyttämät suuret laiteinvestoinnit.*

2) **CCCTB:** Toinen askel on konserniyritysten yritysveropohjien laskeminen yhteen, raportointi emoyhtiön jäsenmaahan ja jakaminen jakokaavan perusteella jäsenvaltioille verotettavaksi kunkin maan kansallisella yritysverokannalla. Verotettava tulo kohdistettaisiin valtioille henkilökunnan määrän ja maksettujen palkkojen, määränpäämyynnin ja kiinteän omaisuuden perusteella. Malli vähentäisi siirtohinnoittelun tarvetta ja kaksinkertaista verotusta EU-alueella. Rajat ylittävien konsernitappioiden vähennys sallittaisiin. Mutta nämä kansainvälisen verotuksen ongelmat säilyisivät konserniyhtiöissä, jotka sijaitsevat EU:n ulkopuolisissa maissa.

VATT:n tuoreen arvion mukaan¹ Suomen yritysveropohja pienenesi jopa noin -16 % nykyisestä siirryttäessä CCCTB-malliin, mikä tarkoittaisi yhteisöverotuottojen pienenemistä 1,1 MRD €. CCCTB-malli ei myöskään näyttäisi poistavan verokilpailua, vaan se siirtyisi toimintojen houkutteluun ja veroasteilla kilpailuun.

Arvioitu vuosittainen verokertymä EU:lle: 3 %:n verokannalla n. 10-12 MRD €. Arvioitu voimaantulo 2023.

- *Ei tule ottaa käyttöön koska ei poista kansainvälisen verotuksen ongelmia EU:n ulkopuolisten maiden kanssa, ei poista verokilpailua ja pienentää Suomen yritysveropohjaa.*
- *Mikäli mallin valmistelu etenee, kakkosvaiheen (CCCTB) tulee olla vapaaehtoinen yrityksille, vaikka ne ottaisivat CCTB-mallin käyttöön.*
- *Jakokaavaa ei tule ottaa ehdotetun mukaisena käyttöön, koska se suosii isoja jäsenmaita eikä huomioi Suomelle tärkeää aineetonta omaisuutta.*

C) Sisämarkkinaverot tai -maksu (Single Market Tax, access fee)

EU:n ehdotuksen tarkempi sisältö ei ole tiedossa. Suomesta kertyvä vero olisi vuoden 2019 luvuilla jopa 560 M€ (liikevaihdosta 280 MRD), mikäli malli on ehdotetun kaltainen (0,2 % liikevaihtovero, liikevaihto 280 MRD €). Ehdotettu voimaantulo 2027.

- *Ei tule ottaa käyttöön, iso yrityksiin kohdistuva lisävero. Liikevaihtoon perustuva vero kohdistuu myös tappiollisiin yrityksiin.*
- *Heikentää EU:n kilpailukykyä sekä aiheuttaa myös hallinnollisia kuluja yrityksille ja viranomaisille.*

D) Hiilidioksidikustannusten rajamekanismi valituille aloille, Carbon Border Adjustment Mechanism CBAM

Kattavia arvioita ei voi tehdä ennen kuin komissio julkaisee ehdotuksensa keväällä 2021. Arvioitu vuosittainen verokertymä EU:lle 5-10 MRD €. Ehdotus odotettavissa 6/2021, ehdotettu voimaantulo 2023.

- *Tavoitteena tulisi olla hiilidioksidipäästöjen vähennys kansainvälisesti, Pariisin sopimuksen linjausten mukaisesti.*
- *Euroopan unionin on edistettävä hiilidioksidipäästöjen hinnoittelua maailmanlaajuisesti, sillä yhteiset globaalit ja WTO-yhteensopivat pelisäännöt ovat paras tapa varmistaa tasapuoliset kilpailuedellytykset eurooppalaiselle teollisuudelle.*
- *Ennen kuin globaali hiilen hinta saadaan käyttöön, EU:n tulee pitää voimassa eurooppalaisten yritysten kansainvälisen kilpailukyvyn turvaavat ja hiilivuotoa estävät tukimuodot.*

E) 20 % päästökauppajärjestelmän tuottamista tuloista EU:n budjettiin

Päästökaupan osalta Suomen päästökauppatulot oli noin 220 M € vuonna 2019. Jos päästöoikeuden hinta nousee komission tavoittelemaan 55 eur/t CO₂, nousee tulojen määrä noin 400 M € vuositasolle. Vaihtoehtoisesti vain nykyisten tulojen yli menevä osa siirrettäisiin EU:n budjettiin.

Arvioitu vuosittainen verokertymä EU:lle 10 MRD €. 20 %:n osuus tarkoittaisi Suomelle noin 50 M € vähennystä kansalliseen budjettiin, suuremmista tuloista noin 80 M € (Suomelle jäisi

320 M €). Mikäli nykyisen tason ylittävä summa siirrettäisiin EU:n budjettiin, summa olisi noin 180 M € (Suomelle jäisi 220 M €).

- *EU:n tulee edistää globaalia päästökauppamallia, joka parantaisi EU-yritysten kilpailukykyä.*
- *Päästökauppajärjestelmän Suomelle tuottamat tulot tulee ohjata tukemaan investointeja vähähiiliteknologioiden kehittämiseen.*

F) Päästökaupan laajentaminen tie- ja meriliikenteeseen sekä rakennusten erillislämmitykseen ja -jäähdytykseen

Nykyisellään päästökauppajärjestelmä kattaa vain noin 40 % EU:n kokonaispäästöistä. Ollakseen jatkossakin tehokas työkalu päästöjen vähentämiseen, on järjestelmän laajentamista hyvä mieltä, kuitenkin kilpailukyynäkökulma huomioiden. Arvioitu vuosittainen verokertymä EU:lle 10 MRD €, ehdotettu voimaantulo 2023.

- *Päästökauppajärjestelmää ei tule laajentaa tie- ja meriliikenteeseen, koska voisi nostaa suomalaisyritysten logistiikkakuluja kohtuuttomasti. Päästökauppajärjestelmää voidaan harkita laajennettavaksi koskemaan erillislämmitettyjä rakennuksia ja jätteenpoltoa.*

G) Finanssitransaktiovero (FTT)

- *Tuemme EK:n linjausta.*

Verotuksen yksinkertaistaminen aikaansaisi säästöjä

EU:n tulisi mieluummin keskittyä yhtenäistämään ja helpottamaan verotusmenettelyä. 27 erilaista verojärjestelmää ja raportointimallia eivät ole järkeviä yrityksille eivätkä valtioille. Komissio on esitellyt kesällä 2020 toimintasuunnitelman veronkierron karsimiseksi sekä verotuksen yksinkertaistamiseksi (Action Plan to Fight Tax Fraud and Making Taxation Simple and Easy). Sen osana komissio selvittää paraikaa mm. transaktiokohtaista ja reaaliaikaista alv-raportointimallia EU-alueelle. Komission tulee ottaa mallia Suomen pitkäjänteisestä työstä verotuksen digitalisoinnissa ja yksinkertaistamisessa. Merkittävien kulusäästöjen lisäksi tämä karsii myös harmaata taloutta, verovajetta ja veronkiertoa, vähentäen osaltaan tarvetta suurille ja epävarmuutta lisääville EU:n verohankkeille.

- *Siirtymää kohti reaaliaikataloutta tulee edistää, myös EU-/OECD-tasolla.*
- *Edistetään veroraportoinnin yhtenäistämistä EU:ssa.*

EU:n oma verotusoikeus ja määränemmistö päätöksenteko veroasioissa

EU:lla ei ole verotusvaltaa. Verotus on vielä jokaisen jäsenmaan suvereniteetin piirissä ja verotusta koskevat päätökset tulee tehdä jäsenmaiden yksimielisellä päätöksellä. Komissio on ehdottanut määränemmistö päätöksiin siirtymistä veroasioissa.

Määräenemmistöpäätöksenteko veroasioissa tarkoittaisi, että EU:n verolainsäädäntöä koskeviin päätöksiin tarvittaisiin 55 % jäsenmaista kannatus (15/27 jäsenmaata) ja ehdotusta kannattavien jäsenmaiden väkiluvun tulee olla vähintään 65 % EU:n kokonaisväestöstä (448 miljoonaa, Suomi muodostaa 1,2 % kokonaisväestöstä). Tällöin pienillä jäsenmailla ei olisi entisen kaltaista vaikuttamismahdollisuutta verotuksen osalta.

Komissio perustelee määräenemmistöpäätöksentekoa sillä, ettei veronkierron estämisen osalta päästä etenemään, kun yksikin valtio voi estää verolain muutokset. EU:ssa on kuitenkin yksimielisesti sovittu monesta verodirektiivistä, mm. veronkiertodirektiivistä (ATAD). Siten yksimielinen päätöksenteko on toimiva malli jatkossakin. Hallinnollisten hankkeiden, esimerkiksi ilmoitusmenettelyjen tai veroraportoinnin yhtenäistämistä päättämistä määräenemmistöpäätöksiin voitaneen harkita, kunhan käytäntöä ei laajenneta kansallisen veropolitiikan päätöksenteon ytimeen kuuluvaan varsinaisen verolainsäädännön säätämiseen. Määräenemmistöpäätöksentekoon kaikessa verotuksessa ei tule siirtyä.

Jos EU saisi oman verotusoikeuden, sillä pitäisi olla myös verotusmenettelymekanismi. Veroviranomainen, jolle veroraportointi ja veronmaksu tehdään ja joka tarkastaa verotuksen oikeellisuuden sekä jonkinlainen oikaisumenettelyrakenne ja prosessi kaksinkertaisen verotuksen oikaisemiseksi. Tähän ei tule siirtyä.

Lisätietoja:

Maria Volanen

Johtava asiantuntija, verotus

maria.volanen@teknologiateollisuus.fi

¹ VATT:n tutkimus CCCTB:n vaikutuksista Suomelle (kesäkuu 2020)

<https://vatt.fi/-/tutkijat-eu-n-yhteisveropohja-soisi-suomen-yhteisoverotuottoja>

<https://vatt.fi/-/suomi-ja-kansainvalisen-yritysverotuksen-uudistaminen>